2218-0054/10

2/07/98

MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME MONUMENT LA TOTALITE DE L'EGLISE SAINT-HENRI SISE PARVIS SAINT-HENRI A WOLUWE-SAINT-LAMBERT.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 7 §6 et 8;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 6 avril 1995 entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde comme monument de la totalité de l'église Saint-Henri sise parvis Saint-Henri à Woluwé-Saint-Lambert;

Considérant que le propriétaire n'a pas émis d'observation dans le délai prévu par l'article 7 § 5 de l'ordonnance du 4 mars 1993;

Sur la proposition du Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites,

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS MONUMENT VAN HET GEHEEL VAN DE SINT-HENDRIKSKERK GELEGEN SINT-HENDRIKSVOORPLEIN TE SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 7 §6 en 8;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 6 april 1995 houdende instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst als monument van het geheel van de Sint-Hendrikskerk gelegen Sint-Hendriksvoorplein te Sint-Lambrechts-Woluwe;

Overwegende dat de eigenaar geen opmerking heeft kenbaar gemaakt binnen de termijn opgelegd in artikel 7 § 5 van de ordonnantie van 4 maart 1993;

Op voordracht van de Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Werkgelegenheid, Huisvesting en Monumenten en Landschappen,

ARRETE :

Article 1er - Est inscrit sur la liste de sauvegarde comme monument, la totalité de l'église Saint-Henri sise parvis Saint-Henri à Woluwé-Saint-Lambert, connue au cadastre de Woluwé-Saint-Lambert, 3ème division, section D, 4ème feuille, parcelle n° 142 E4, en raison de sa valeur historique et artistique, précisée dans l'annexe I au présent arrêté.

Art. 2 - Le Ministre ayant les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 02 -07- 1998

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

BESLUIT :

Artikel 1 - Wordt ingeschreven op de bewaarlijst als monument het geheel van de Sint-Hendrikskerk gelegen Sint-Hendriksvoorplein te Sint-Lambrechts-Woluwe, bekend ten kadaster te Sint-Lambrechts-Woluwe, 4de afdeling, sectie D, 4de blad, perceel nr 142 E4, omwille van haar historische en artistieke waarde, zoals nader bepaald in bijlage I gevoegd bij dit besluit.

Art. 2 - De Minister tot wiens bevoegdheid Monumenten en Landschappen behoort, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 02 -07- 1998

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Werkgelegenheid, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

Charles PICQUE.

Copie certifiée conforme Voor eensluidend verklaard afschrift

Nadine SOUGNÉ

V.9511 GRBC - Chancellerie BHR - Kanselarij

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME MONUMENT LA TOTALITE DE L'EGLISE SAINT-HENRI SISE PARVIS SAINT-HENRI A WOLUWE-SAINT-LAMBERT.

Réf. cadastrale : 3ème division, section D, 4ème feuille, parcelle n° 142 E4.

DESCRIPTION SOMMAIRE :

Eglise édifiée en 1908 (terminée en 1911) en style néo-gothique inspiré du style ogival de la première époque, par l'architecte Julien Walckiers (1870-1929).
Façade principale de cinq travées percées de hautes verrières.
Nef unique très large à chapelles transversales (dix de chaque côté) reliées entre elles par des arcs brisés. Nef couverte en berceau brisé, rythmée par des colonnettes engagées.
L'église mesure 52 mètres de long, 16 mètres de large (22,3 avec les chapelles) et 29 mètres de haut. La verrière centrale de la façade mesure 17,5 mètres de haut, celles des chapelles latérales 9 mètres.
Le mobilier comprend un orgue datant de la fin du siècle passé conçu en style romantique néo-baroque-néo-classique installé dans un buffet anglais de la même époque.
Sept chapelles de part et d'autre sont ornées d'un tableau reproduisant une station du chemin de croix. Ces quatorze tableaux, ainsi que les deux peintures fermant les arcades entre les septième et huitième travées/chapelles, sont dûs à l'artiste Jean-Roch Collon. Ils ont été peints sur toiles marouflées, imitant la fresque, en 1925-26 dans un style symboliste s'harmonisant parfaitement avec le style architectural de l'église.
Le choeur présente un autel surmonté d'un baldaquin aux formes et décor néo-gothiques reposant sur quatre ensembles de quatre colonnettes et dont les acrotères prennent la forme d'élégants anges adultes.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier.

Intérêt historique et artistique :

La paroisse Saint-Henri a été créée en 1901. L'église Saint-Henri, construite entre 1908 et 1911 est une fidèle reproduction de l'ancienne église du couvent des Dominicains de Gand. Ce temple à une seule nef, construit en 1246 sous le règne de Marie de Constantinople, en style gothique de la première époque ogivale, a été détruit dans un incendie en 1860.
Du point de vue artistique, l'église constitue un exemple de belle qualité de l'architecture néo-gothique, et propose dans son mobilier, outre quelques éléments de même style de très belle qualité, comme le baldaquin surmontant l'autel, un chemin de croix du peintre Jean-Roch Collon de très belle facture, renvoyant au style symboliste et qui se marie parfaitement avec le dénuement et la sobriété de la conception intérieure.
Julien Walckiers (1870-1929) est l'auteur d'une série de maisons particulières situées à Etterbeek (avenue de l'Yser) et à Woluwé-Saint-Lambert (avenue Jonnart) datant de la première décennie du XXème siècle.

Mais sa plus grande réalisation et la plus réussie est sans conteste l'église Saint-Henri de Woluwé-Saint-Lambert et son parvis.
En effet, l'architecte ne se limita pas à la conception de l'église mais racheta, au nom d'une société, les terrains attenant pour les revendre à la condition expresse d'en exécuter les façades selon une conception d'ensemble qu'il avait mis au point. Pour ce faire, Walckiers s'inspira de façades existantes de Bruxelles, Gand, Malines et Anvers et conçut le tout en style néo-renaissance flamande.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 0 2 -07- 1998

Le Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

Charles PICQUE.

Copie certifiée conforme

NADINE SOUGNÉ
CHANCELLERIE

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS MONUMENT VAN HET GEHEEL VAN DE SINT-HENDRIKSKERK GELEGEN SINT-HENDRIKSVOORPLEIN TE SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE.

Kadastrale gegevens : 3de afdeling, sectie D, 4de blad, perceel nr 142 E4.

BEKNOPTE BESCHRIJVING :

Kerk van 1908-1911 in neogotische stijl geïnspireerd op de spitsbogenstijl van de vroeg-gotiek, ontworpen door architect Julien Walckiers (1870-1929).
Voorgevel van vijf traveeën met hoge spitsboogvensters.
Binnen één brede beuk met dwarskapellen (tien aan elke zijde), onderling verbonden door spitsbogen; het geheel bedekt met een door schalken geritmeerd spitsbogig tongewelf.
De kerk is 52 meter lang, 16 meter breed (22,3 meter met de kapellen inbegrepen)) en 29 meter hoog. Het centrale glasraam van de voorgevel is 17,5 meter hoog, de vensters van de zijkapellen hebben een hoogte van 9 meter.
Het meubilair omvat een orgel uit het einde van de vorige eeuw, ontworpen in een romantische neobarokke-neoclassicistische stijl en voorzien van een Engelse orgelkast uit dezelfde periode.
Zeven kapellen zijn aan weerszijden opgesmukt met een schilderij dat telkens een een statie van de kruisweg voorstelt. Deze veertien werken, evenals de twee schilderijen die de doorgangen tussen de zevende en de achtste travee/kapel afsluiten, zijn van de hand van de kunstenaar Jean-Roch Collon. De schilderingen, die het uitzicht van fresco's hebben, zijn gemaroufleerd (op doek overgebracht); ze werden uitgevoerd in 1925-26 in een symbolistische stijl die goed aansluit bij de bouwstijl van de kerk.
In het koor bevindt zich een altaar onder een baldakijn in neogotische vorm en met dito decoratie, geschraagd door een groep van telkens vier smalle zuilen die bekroond worden met volwassen engelen.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed.

Historische en artistieke waarde :

De Sint-Hendriksparochie bestaat al sinds 1901. De gelijknamige kerk, gebouwd tussen 1908 en 1911, is een getrouwe reproductie van de voormalige kerk van het dominikanerklooster van Gent. Deze éénbeukige kerk in vroeggotische spitsboogstijl, opgetrokken in 1246 onder het bewind van Maria van Constantinopel, werd vernietigd door een brand in 1860.
Vanuit artistiek standpunt vormt de kerk een goed voorbeeld van de neogotiek. Behalve enkele zeer fraaie stukken in deze stijl - zoals het baldakijn boven het altaar - bezit ze ook een kwalitatiefhoogstaande kruisweg van Jean-Roch Collon in symbolistische stijl die zeer goed samengaat met het eenvoudige, sobere aangeklede interieur.
Julien Walckiers (1870-1929) is de ontwerper van een reeks burgerwoningen in Etterbeek (Ijzerlaan) en Sint-Lambrechts-Woluwe (Jonnartlaan) uit het eerste decennium van de XXste eeuw.

Maar zijn grootste en meest geslaagde realisatie is zonder twijfel de Sint-Hendrikskerk van Sint-Lambrechts-Woluwe en haar voorplein.
De architect beperkte zich immers niet tot het ontwerp van de kerk maar kocht ook - in naam van een maatschappij - de aangrenzende gronden op. Die werken nadien verkocht onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de voorgevels een homogeen geheel in neo-Vlaamse-renaissancestijl zouden vormen naar zijn ontwerp. Hiervoor inspireerde de architect zich op bestaande gevels in Brussel, Gent, Mechelen en Antwerpen.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 0 2 -07- 1998

De Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Werkgelegenheid, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

Charles PICQUE.

VOOR EENSLUIDEND
VERKLAARD AFSCHRIFT

NADINE SOUGNÉ
KANSELARIJ